

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки промисловості

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання кваліфікаційної роботи магістра
спеціальності 051 «Економіка»
денної та заочної форм навчання

Затверджено
комісією з дипломного проєктування
Протокол № 1 від 22.12.2022 р.

Одеса – 2022

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи магістра спеціальності 051 «Економіка» денної та заочної форм навчання / Укладачі: О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська, В.А. Самофатова. Одеса: ОНТУ, 2022. 40 с.

Укладачі: д.е.н., проф. Павлов О.І.
д.е.н., проф. Кулаковська Т.А.
д.е.н., проф. Самофатова В.А.

Відповідальний за випуск

завідувач кафедри економіки промисловості д.е.н., проф. Павлов О.І.

Розглянуто та рекомендовано до видання на засіданні кафедри економіки промисловості

Протокол № 3 від 28.09.2022 р.

Розглянуто та рекомендовано до видання на засіданні ради зі спеціальності 051 «Економіка»

Протокол № 3 від 30.09.2022 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Загальні вимоги до кваліфікаційної роботи магістра.....	5
1.1. Вибір і затвердження теми, оформлення бланку завдання кваліфікаційної роботи магістра.....	5
1.2. Організація виконання кваліфікаційної роботи магістра	6
1.3. Структура, обсяг та зміст кваліфікаційної роботи магістра	7
2. Вимоги до графічної частини кваліфікаційної роботи магістра	15
3. Апробація роботи.....	16
4. Підготовка до захисту.....	16
5. Регламент захисту.....	17
6. Вимоги до доповіді.....	18
7. Рекомендована методична література.....	18
Додатки.....	20
<i>Додаток 1. Тематика кваліфікаційних робіт магістрів.....</i>	<i>20</i>
<i>Додаток 2. Зразок заяви на закріплення теми КРМ.....</i>	<i>24</i>
<i>Додаток 3. Зразок титульної сторінки КРМ.....</i>	<i>25</i>
<i>Додаток 4. Зразок бланку завдання на КРМ.....</i>	<i>26</i>
<i>Додаток 5. Зразок анотації на КРМ.....</i>	<i>28</i>
<i>Додаток 6. Зразок першої сторінки Вступу.....</i>	<i>29</i>
<i>Додаток 7. Зразок плану КРМ (науково-орієнтованої роботи).....</i>	<i>30</i>
<i>Додаток 8. Зразок плану КРМ (практично-орієнтованої роботи).....</i>	<i>31</i>
<i>Додаток 9. Рекомендована структура аналізу ринку.....</i>	<i>32</i>
<i>Додаток 10. Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності підприємства за два роки (табл. 1).....</i>	<i>34</i>
<i>Додаток 11. Вплив запропонованих заходів на основні техніко-економічні показники діяльності підприємства (табл. 2).....</i>	<i>35</i>
<i>Додаток 12. Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності підприємства до та після впровадження проекту заходів (табл. 3).....</i>	<i>36</i>
<i>Додаток 13. Зразок сторінки додатків кваліфікаційної роботи магістра....</i>	<i>37</i>
<i>Додаток 14. Зразок титульної сторінки ілюстративного матеріалу.....</i>	<i>38</i>
<i>Додаток 15. Зразок рецензії на КРМ.....</i>	<i>39</i>
<i>Додаток 16. Рекомендації до заповнення відзиву керівника КРМ та зразок його оформлення.....</i>	<i>40</i>

ВСТУП

Кваліфікаційна робота магістра (КРМ) виконується на завершальній стадії підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Організація підготовки КРМ студента базується на наступних принципах: добровільний вибір напряму дослідження; обов'язковість та самостійність виконання роботи; інтегрованість розробок з усіма дисциплінами, передбаченими навчальним планом.

Завданням КРМ є систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань з фундаментальних і спеціальних економічних, гуманітарних, природних та інших дисциплін; застосування отриманих знань для виконання певних завдань в конкретних економічних, наукових, технічних та інших умовах; розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень і експериментів, пов'язаних з метою конкретної роботи.

КРМ є свідченням високого рівня теоретичної та практичної підготовки студента до професійної та наукової діяльності за спеціальністю 051 «Економіка», демонструвати засвоєння теоретичних знань і вміння застосовувати їх при розв'язанні практичних проблем.

КРМ повинна мати **практичне значення** для підприємства, корпорації, установи, галузі, регіону або країни. У роботах науково-дослідницького чи методологічного спрямування повинні міститись науково обґрунтовані рекомендації щодо їх прикладного використання.

КРМ має **враховувати** сучасні тенденції розвитку науки та техніки, форм господарювання, ринкової інфраструктури тощо стосовно тих конкретних умов, для яких КРМ виконується. Розробка рекомендацій має здійснюватися на підставі вивчення сучасної вітчизняної та закордонної літератури, досвіду підприємств усіх форм власності, законодавчих актів України тощо.

У процесі дослідження **необхідно використовувати** системний аналіз, моделювання, інший математичний апарат. Окремі завдання доцільно виконувати

за допомогою комп'ютерів. КРМ повинна мати комплексний характер і бути самостійною логічно завершеною роботою.

Якість КРМ визначають: актуальність тематики, тобто її відповідність сучасним науковим та виробничим проблемам підприємств, потребам розвитку суспільства; повнота і глибина виконання поставленої мети; переконливість аргументації та достовірність висновків; узагальнення результатів та обґрунтованість пропонованих рекомендацій виробництву.

Методичні вказівки до виконання КРМ містять: загальні вимоги з організації самостійної роботи студента, орієнтовну тематику магістерських робіт, рекомендації з вибору й обґрунтування теми дослідження, послідовність виконання роботи та ін.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

1.1. Вибір і затвердження теми, оформлення бланка завдання кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна робота магістра може мати науково-орієнтовану або практично-орієнтовану спрямованість.

Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт магістрів за вказаними напрямами наведена у **Додатку 1**. Цей перелік має рекомендаційний характер.

Студентам надається право самостійно обрати тему роботи з запропонованої тематики кафедри або за пропозицією чи згодою кафедри з проблем, які розробляються відповідно до комплексних планів її наукових досліджень, а також запропонувати власну тему, що відповідає фаху.

Під час вибору теми слід враховувати її актуальність, можливість ефективного використання економічної інформації про досліджуваний об'єкт.

Тему КРМ кафедра закріплює за студентом на підставі його особистої заяви (**Додаток 2**). Студентам призначають керівників, а обрані і закріплені за студентами теми оформлюються наказом. Зміна теми КРМ допускається тільки у

виняткових випадках з відповідним обґрунтуванням та погоджується з керівництвом кафедри, оформлюється відповідним наказом.

Після затвердження теми студент складає план КРМ, узгоджує його з науковим керівником і розробляє календарний графік виконання роботи згідно регламенту. Зразок плану КРМ наведений у **Додатках 6-7**.

Тема роботи, основні етапи й терміни виконання вказуються у завданні на КРМ, яке студент отримує від керівника. Це завдання затверджується завідувачем кафедри.

1.2. Організація виконання кваліфікаційної роботи магістра

Керівництво роботою студента здійснює науковий керівник, призначений кафедрою. Він має надати допомогу студентові у виборі теми КРМ, складанні плану роботи і графіку її виконання, визначенні інформаційних джерел пошуку і досліджень, консультує щодо змісту роботи, здійснює контроль виконання окремих етапів роботи.

Для виконання КРМ студенту необхідно під час дослідницької практики зібрати певний обсяг теоретичних і фактичних матеріалів, на основі яких можна було б належним чином виконати теоретичну, дослідницьку або аналітичну частини та обґрунтувати проектну частину роботи. Літературу студент підбирає самостійно. В разі необхідності він одержує консультацію наукового керівника. В процесі роботи з літературою складається бібліографічний список. На основі зібраних матеріалів для обґрунтування рішення того чи іншого питання виконуються необхідні економічні розрахунки.

Процедура написання КРМ потребує дотримання дат, зафіксованих у календарному плані й здійснюється у наступній послідовності: видання наказу про затвердження тем та керівників; підготовка завдання на КРМ та затвердження його завідувачем кафедри; отримання студентом завдання на КРМ з календарним планом виконання етапів роботи; написання роботи; завершення роботи студентом і подання керівнику; публічний захист роботи у екзаменаційній комісії (ЕК).

1.3. Структура, обсяг та зміст кваліфікаційної роботи магістра

КРМ виконується на підставі вивчення вітчизняної та зарубіжної літератури зі спеціальності (підручників, навчальних посібників, монографій, періодичних наукових видань, нормативної літератури тощо) і складається з двох частин:

- 1) розрахунково-пояснювальної записки;
- 2) графічної частини, яка може містити економічні ілюстративні листи (графіки, схеми, таблиці, плакати, моделі, алгоритми і комп'ютерні програми тощо).

Обсяг розрахунково-пояснювальної записки КРМ складає близько 90-110 аркушів друкарського тексту (формат А-4 через півтора інтервали). Вимоги до оформлення роботи наведені у методичних вказівках [1].

КРМ повинна містити наступні розділи та документи:

- титульна сторінка;
- завдання;
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних позначень (*у разі потреби*);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Загальна кількість економічних демонстраційних листів в графічній частині КРМ має бути в межах 12.

Зміст кожного розділу у значній мірі залежить від теми та напряму КРМ. Проте, існують загальні вимоги до виконання кожного розділу, які наведені нижче.

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА (Додаток 3).

ЗАВДАННЯ (Додаток 4).

АНОТАЦІЯ (Додаток 5). Розміщується на одному аркуші і включає короткий опис змісту роботи, кількості сторінок, таблиць, рисунків, додатків та літературних джерел. Одна анотація викладається українською, друга – англійською мовою. Обсяг кожного з текстів не повинен перевищувати 100 слів.

ЗМІСТ. Зміст КРМ визначається її темою. У змісті надається найменування розділів, підрозділів та пунктів роботи, вказуються номери початкових сторінок, відповідно до структури роботи. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки по тексту КРМ.

ВСТУП. Вступ містить наукове обґрунтування актуальності обраної теми, її наукове та практичне значення, коротку характеристику рівня наукової розробки проблеми, мету і завдання дослідження. Визначаються об'єкт, предмет, методи дослідження та його інформаційна база. Розкривається структура роботи. Зазначається практичне значення одержаних результатів. Повідомляється, де і коли робота пройшла апробацію (за наявності): у замовника-підприємства, на конференціях тощо. Перераховуються статті, опубліковані за результатами досліджень (за наявності).

Обсяг вступу повинен складати 2–3 сторінки.

Перша сторінка ВСТУПУ оформлюється в рамочці. Приклад оформлення наведений у Додатку 6.

Актуальність теми: вказується значення, масштабність проблеми, невирішеність важливих питань предмету дослідження, наводяться прізвища вчених, які досліджували дану тему.

Мета і завдання: визначається ціль, досягнення якої дозволяє повною мірою розкрити обрану тему, для чого формується перелік завдань (від трьох до п'яти).

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обрано для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, уточнює та деталізує його, характеризує основні властивості й ознаки об'єкта та визначає сутність теми дослідження.

Методи дослідження – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання. Методи можуть бути теоретичного та емпіричного характеру.

Інформаційна база дослідження: містить узагальнений перерахунок джерел, що були використані в процесі проведення дослідження.

ОСНОВНА ЧАСТИНА КРМ (науково-орієнтованої роботи): складається з трьох розділів: **розділ 1** – теоретична частина, **розділ 2** – дослідницька частина, **розділ 3** – аналітично-проектна частина (*приклад змісту роботи наведений у Додатку 7*).

РОЗДІЛ 1 (теоретична частина) (орієнтовно 25 сторінок): обґрунтовується теоретична база досліджуваної проблеми, здійснюється критичний огляд літературних джерел, нових розробок, іншої інформації, пов'язаної з темою роботи .

Теоретична частина розробляється на засадах вивчення спеціальної літератури, нормативних та законодавчих актів, фінансово-статистичної інформації, досвіду діяльності суб'єктів господарювання.

В теоретичній частині розглядаються такі аспекти проблеми: категорії, характеристики, законодавчі акти, які відображають тему; показники; фактори; алгоритми; формули розрахунків і моделі; стратегічні і тактичні передумови прибутковості об'єкта, пов'язані з проблемою; ступінь вивченості та дискусійні аспекти проблеми.

Теоретичні дослідження доцільно обґрунтовувати шляхом порівняння динаміки розвитку об'єкту дослідження, узагальнення світового та вітчизняного досвіду, залучення наукових досягнень тощо.

Результатом теоретичної частини може бути певна теоретична модель (графічна, таблична, словесна, математична) пошуку механізмів розв'язання досліджуваної проблеми. Ця модель повинна мати наскрізний характер, тобто за можливості використання її алгоритму для аналізу відповідної інформації в аналітичній частині, пошуків в дослідницькій частині та обґрунтування рекомендацій, пропозицій і висновків у проектній частині.

В кінці розділу подається стислий висновок, який має відбивати його структуру та завдання дослідження.

РОЗДІЛ 2 (дослідницька частина) (орієнтовно 25 сторінок): носить пошуково-дослідницький характер, результатом якого має бути отримання наукової новизни. Дослідницька частина базується на проведенні комплексних досліджень предмету та об'єкту проектування, факторів, що визначають їх стан у різні періоди часу.

Результатом дослідження має стати вирішення здобувачем проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування.

Тому завдання дослідження мають містити:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

- всебічне (за необхідності й експериментальне) вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її причин, типових особливостей передового досвіду; таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження;

- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення даної проблеми;

- розробку методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних підприємств.

При дослідженнях використовуються методи теорії ймовірності, математичної статистики, моделювання, соціальних досліджень (опитування, анкетування) та інші. Результатами досліджень можуть бути емпіричні, графічні та інші залежності, нормативні дані, моделі, схеми та структури, соціально-психологічні рішення, розроблені методики тощо. Результати досліджень мають

бути використані у проектній частині для обґрунтування конкретних пропозицій та рекомендацій. Дипломник повинен продемонструвати вміння проводити наукові дослідження, застосовувати сучасні економіко-математичні методи та інші методи наукового пізнання, надавати наукову характеристику новим явищам, а також використовувати нові знання для конкретних прикладних рішень.

В кінці розділу подається стислий висновок, який має відбивати його структуру та завдання дослідження.

РОЗДІЛ 3 (аналітично-проектна частина) (орієнтовно 30 сторінок): містить аналітичний матеріал та проектні заходи (пропозиції), обґрунтування їх доцільності та розрахунок економічної ефективності пропозицій.

Аналітичний матеріал включає такі складові:

1) загальну технічну, організаційну, економічну, фінансову, маркетингову, логістичну, виробничу та інші характеристики об'єкту проектування (харчових, переробних, сільськогосподарських підприємств та підприємств громадського харчування);

2) поглиблений аналіз проблеми у відповідності до теми кваліфікаційної роботи магістра.

Перший напрям аналізу має спільні риси для всіх тем і передбачає характеристику підприємств галузі (не менш двох підприємств), форми власності, продукції, її конкурентоспроможності, організаційної структури управління, механізмів фінансово-економічної, маркетингової, логістичної, зовнішньоекономічної, господарської та інших видів діяльності, ресурсів, перспектив розвитку, інвестиційних та інноваційних проблем, організації обліку, фондових операцій тощо.

Здобувач обов'язково досліджує ринок, на якому функціонують обрані підприємства. Аналіз стану підприємств досліджуваної галузі слід виконати не менш ніж за 2 роки. Основні питання з аналізу стану ринку наведені у **Додатку 9**.

Зміст і структура аналізу проблеми визначаються темою і спрямовані на виявлення шляхів удосконалення об'єкту і предмету дослідження та можуть містити характеристику внутрішнього середовища об'єкту дослідження, аналіз та

діагностику його стану, здійснених як на базі існуючих методик [2], так і на базі розроблених та власних, удосконалених у дослідницькій частині.

Джерелом необхідної інформації для розробки розділу мають стати опубліковані матеріали (річні звіти, статистична та фінансова звітність) підприємств галузі, які є об'єктом дослідження, а також інформація з періодичних видань, галузевих та спеціалізованих журналів, інтернет-ресурсів та інших засобів масової інформації.

Проектні пропозиції можуть мати вигляд організаційних, економічних, фінансових, інноваційних, технологічних та інших заходів, бізнес-плану (або його фрагменту), нормативного документу (положення, інструкції, моделі, методики, інвестиційного проекту) тощо.

Проектна частина може представляти розробку певної ідеї, яка за своєю сутністю буде комплексним заходом з вдосконалення різних сторін діяльності об'єкту проектування (фінансового, економічного, виробничого, маркетингового, зовнішньоекономічного, організаційного, технологічного тощо).

Вибір форми побудови аналітично-проектної частини визначається темою та метою роботи, результатами аналізу і досліджень тощо.

У кінці розділу подається стислий висновок, в якому має бути зроблена підсумкова оцінка стану досліджуваної проблеми, окреслені резерви підвищення ефективності, визначена стратегія розвитку об'єкту дослідження і запропоновано шляхи вирішення проблемної ситуації.

ОСНОВНА ЧАСТИНА КРМ (практично-орієнтованої роботи):

складається з трьох розділів: **розділ 1** – теоретична частина, **розділ 2** – аналітична частина, **розділ 3** – проектна частина (*приклад змісту роботи наведений у Додатку 8*).

РОЗДІЛ 1 (теоретична частина) (орієнтовно 25 аркушів): викладається суть досліджуваної проблеми, ступінь її наукової розробки, аналіз та узагальнення існуючих концепцій, визначаються невирішені питання, вказуються проблеми та підходи до їх розв'язання.

В теоретичній частині обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції об'єкту дослідження, методичні підходи мають містити певні елементи полемічності, обґрунтування власної позиції щодо обраного предмету дослідження.

Бажано проілюструвати текст графічними матеріалами і схемами, графіками, діаграмами тощо.

В кінці розділу подається стислий висновок, який має відбивати його структуру та завдання дослідження.

РОЗДІЛ 2 (аналітична частина) (орієнтовно 40 аркушів): містить опис сучасного стану об'єкту дослідження, діагностику внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства з використанням внутрішньої та зовнішньої інформації, визначення напрямів стратегічного розвитку підприємства.

Аналітичний матеріал повинен включати два напрями дослідження.

1. *Характеристика та діагностика стану зовнішнього середовища діяльності підприємства:* кон'юнктура ринку, на якому діє підприємство, розміри, темпи зростання чи зменшення ринку та його сегментів відповідно до інтересів підприємства; конкуренти, споживачі та постачальники; інвестиційні процеси; система ціноутворення; діяльність уряду з регулювання ринку; структурні тенденції; науково-технічні тенденції; природно-екологічна складова; тенденції ресурсного забезпечення; демографічні та інші тенденції, що можуть вчинити вплив на діяльність підприємства (**Додаток 9**).

2. *Характеристика та діагностика внутрішнього середовища діяльності підприємства:* характеристика підприємства, на матеріалах якого виконується робота (місцезнаходження, історія створення та розвитку підприємства, виробнича, організаційна, економічна, фінансова, маркетингова та інші характеристики підприємства); діагностування внутрішнього середовища підприємства (техніко-економічний аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства).

Аналіз підрозділяється на загальний і тематичний. Загальний проводиться не менше, чим за два попередні роки. Основні розділи загального аналізу

виробничо-господарської діяльності, рекомендується виконувати згідно з методичними вказівками [2]. Перелік підрозділів загального аналізу, які необхідно виконати в дипломній роботі встановлюється керівником згідно обраної теми. Основну увагу в цьому розділі слід приділити тематичному аналізу, який повинен поглибити дослідження процесів, визначених темою кваліфікаційної роботи магістра.

Джерелом необхідної інформації для розробки розділу мають стати опубліковані матеріали підприємств галузі та конкретного підприємства, який є об'єктом дослідження (річні звіти, статистична та фінансова звітність, плани розвитку підприємства), а також інформація з мережі Інтернет, періодичних видань, галузевих та спеціалізованих журналів тощо.

Наочним результатом проведених досліджень у розділі можуть стати таблиця SWOT-аналізу, матриця БКГ (Бостонської консалтингової групи) тощо. Результати загального та тематичного аналізу мають міститися у таблиці техніко-економічних показників діяльності підприємства (**Додаток 10**).

В кінці розділу подається стислий висновок, в якому наводиться підсумкова оцінка діяльності підприємства, визначаються «вузькі» місця у роботі підприємства і шляхи їх усунення, визначається стратегія розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 3 (проектна частина) (орієнтовно 25 аркушів): містить напрями вирішення проблем та засоби поліпшення існуючого стану підприємства, які базуються на результатах, отриманих у другому розділі. Студент має запропонувати не менше двох техніко-економічних і організаційних заходів, спрямованих на рішення поставлених у роботі завдань. Всі запропоновані заходи слід економічно обґрунтувати та розрахувати їх економічну ефективність. Методичний інструментарій з розрахунку економічної ефективності заходів наведений у матеріалах [3].

Результати розрахунку економічної ефективності заходів і їх вплив на основні показники діяльності підприємства повинні бути подані у вигляді таблиць (**Додатки 11, 12**). Наприкінці розділу необхідно описати результати зведених таблиць, навести порівняльну техніко-економічну характеристику варіантів

(базового і проєктованого).

В кінці розділу подається стислий висновок, який має відбивати його структуру та завдання дослідження.

ВИСНОВКИ: містять конкретні підсумки досліджень, що були проведені у КРМ, результати теоретичного та практичного значення, характеристики прийнятих рішень, обґрунтування реальності та економічної доцільності впровадження розроблених пропозицій, відбивають мету, завдання та новизну дослідження.

Рекомендований обсяг висновків – 3 сторінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: інформація, використана під час виконання дослідження, наводиться у такій послідовності: спочатку – закони України; укази Президента України, постанови уряду, а потім монографії, брошури, підручники, статті із журналів, інші матеріали за абеткою. Список літератури має містити не менш 30 найменувань. Зразок оформлення найбільш поширених посилань на джерела літератури наведені у методичних вказівках до оформлення робіт [1].

ДОДАТКИ містять: а) інформацію, що представлена у текстовій, табличній, графічній формі, яка не увійшла до складу основної частини та віднесена до складу додатків; б) ілюстративний матеріал КРМ (таблиці, схеми, графіки, які використовуються здобувачем під час захисту, ілюструючи його доповідь); в) копії власних публікацій з теми роботи; г) акти впровадження (за наявності). Зразок титульної сторінки додатків наведений у **Додатку 13**.

2. ВИМОГИ ДО ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ

Графічна частина у вигляді ілюстративного матеріалу є обов'язковим додатком до КРМ (листи формату А-4 підшиваються наприкінці рахунково-пояснювальної записки КРМ). Ілюстративний матеріал оформлюється у вигляді буклету, зразок титульної сторінки якого наведений у **Додатку 14**, підписуються здобувачем та його керівником.

Ілюстративний матеріал КРМ має містити 9-12 аркушів.

Ілюстрації до доповіді, що містять економічні показники, таблиці, графіки, діаграми та інше в обов'язковому порядку погоджуються з керівником КРМ і виконуються в комп'ютерному наборі (як текст, так і графіка).

Ілюстративний матеріал тиражується в кількості 7 примірників, із котрих шість роздаються членам екзаменаційної комісії, а один залишається у дипломника для використання під час доповіді.

Ілюстративний матеріал повинен бути інформаційно насиченими і легко доступними щодо їх сприйняття. Варто пам'ятати, що вони є складовою доповіді і слугують даними для її ілюстрації, й мають бути виконані у табличній формі, графіках, діаграмах.

Ілюстративний матеріал нумерується й у процесі доповіді на нього дається посилання: «як видно з табл. 4... », «наведений на рис. 2 графік... відображає...» і т.п.

3. АПРОБАЦІЯ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра є науково-дослідницькою роботою, яка має пройти апробацію через написання та опублікування наукової статті (*для науково-орієнтованих КРМ*) або участі у науково-практичній конференції з економіки з опублікуванням тез доповідей (*для практично-орієнтованих КРМ*).

Копія опублікованої статті або тез доповідей розміщується наприкінці КРМ у Додатках.

4. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ

Захист КРМ є формою перевірки рівня фахових знань випускника та підготовленості його до роботи за фахом відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Завершена КРМ, підписана студентом, подається керівникові у визначений графіком роботи термін. Керівник роботи у *5-денний термін* після одержання роботи перевіряє її. Потім у письмовій формі надає відзив (**Додаток 16**), в якому оцінює якість виконання роботи, працю студента над нею, і робить висновок про можливість допуску роботи до захисту в екзаменаційній комісії (ЕК). Підписана керівником робота разом з відзивом подається студентом завідувачу кафедри.

При відповідності роботи вимогам методичних вказівок завідувач кафедри ставить на титульному аркуші запис «До захисту» і підписує її.

Після цього слід отримати зовнішню рецензію. Склад рецензентів затверджується наказом по університету. Рецензентами можуть бути керівники і працівники економічних служб підприємств, наукових установ, спеціалізованих відомчих установ, професори і доценти інших вищих навчальних закладів. Зразок рецензії наведено у **Додатку 15**.

Після рецензування роботи виправлення допущених помилок не допускається. Напередодні захисту студент подає секретарю екзаменаційної комісії (ЕК) наступні документи:

- виконану КРМ із підписом завідувача кафедри про допуск до захисту;
- письмовий відзив керівника з оцінкою роботи (**Додаток 16**);
- письмову рецензію на КРМ за підписом рецензента і печаткою установи, в якій він працює;
- залікову книжку, оформлену до захисту.

Секретар ЕК визначає черговість виступу студента перед комісією.

5. РЕГЛАМЕНТ ЗАХИСТУ

Процедура захисту КРМ визначена регламентом доповіді і відповідей на поставлені питання. До захисту подаються розрахунково-пояснювальна записка, демонстраційні матеріали, відзив керівника, рецензія. Протягом 15 хвилин здобувач повинен коротко викласти основний зміст усіх розділів КРМ. Студент може за рекомендацією кафедри подати додатково короткий зміст роботи однією з іноземних мов, що оголошується на захисті.

Доречно для наочності представити демонстраційні матеріали у вигляді презентації у Microsoft Office PowerPoint, ПромоШоу чи інших програмах, призначених для виконання і перегляду презентацій.

Після доповіді студента оголошується рецензія і студенту надається слово для відповіді на зауваження рецензента і питання членів ЕК.

Тривалість відповідей на питання – 15 хвилин.

Після захисту члени ЕК оцінюють кваліфікаційну роботу магістра з урахуванням якості розробки теми, захисту, відзиву керівника, рецензії і загальної успішності студента за період навчання в університеті. Протоколи ЕК і залікові книжки студентів надходять в учбову частину університету, яка на їх підставі оформлює дипломи про освіту. Видача дипломів здійснюється деканатом.

6. ВИМОГИ ДО ДОПОВІДІ

Доповідь повинна бути змістовною і відображати всі істотні результати, отримані під час дипломного проектування.

Рекомендується починати доповідь загальноприйнятим звертанням:

«Шановний голово, шановні члени екзаменаційної комісії! Шановні присутні! Вашій увазі пропонується коротка доповідь щодо змісту кваліфікаційної роботи магістра з теми: «...». Надалі короткими реченнями характеризуються актуальність теми, мета і завдання, поставлені при виконанні КРМ, наводяться результати теоретичної та дослідницької частин роботи.

Коротко подається загальна характеристика об'єкту дослідження. Описуються результати аналітично-проектної / аналітичної та проектної частин роботи. Наводяться винятково істотні результати, визначаються проблеми і причини, що їх обумовили.

У доповіді слід приділити увагу інформації щодо пропозицій з покращення існуючого стану об'єкту дослідження та результатам розрахунку економічного ефекту, отриманого від впровадження запропонованих заходів.

Закінчити доповідь слід подякою присутнім за увагу під час доповіді.

7. РЕКОМЕНДОВАНА МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні вказівки до оформлення курсових та кваліфікаційних робіт для здобувачів спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» ступенів вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр» денної та заочної форм навчання / Укладачі О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська. Одеса: ОНТУ, 2022. 16 с.

2. Методичні вказівки до виконання аналітичної частини кваліфікаційної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр» спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» денної та заочної форм навчання // Укладачі Т.А. Кулаковська, С.О. Магденко. Одеса: ОНТУ, 2022. 38 с.

3. Методичні вказівки до розрахунку економічної ефективності інвестиційних проєктів для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» всіх форм навчання / Укладач: О.Л. Фрум. Одеса: ОНТУ, 2022. 42 с.

Додаток 1

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ

Науково-орієнтовані теми

1. Стратегічні напрями зростання конкурентоспроможності підприємств..... галузі (регіону).
2. Обґрунтування стратегії зростання прибутковості діяльності підприємств .... галузі.
3. Дослідження і прогнозування кон'юнктури ринку ...галузі.
4. Фактори і тенденції інноваційного розвитку.....галузі.
5. Управління ефективністю «.....» та обґрунтування напрямів її підвищення.
6. Управління розвитком підприємства на базі диверсифікації виробництва.
7. Економічне обґрунтування стратегії зниження витрат на підприємствах...галузі.
8. Управління оборотним капіталом підприємств ..... галузі.
9. Механізм розвитку виробничого (інвестиційного, інноваційного і т. ін.) потенціалу підприємств.... галузі (регіону).
10. Державне регулювання діяльності підприємств у .... галузі.
11. Адаптивний механізм реалізації стратегії підприємств.... галузі.
12. Антикризове управління підприємствами.... галузі.
13. Бюджетування як метод управління оборотним капіталом підприємств.... галузі.
14. Удосконалення експортного потенціалу підприємств.... галузі.
15. Удосконалення системи ціноутворення у .... галузі.
16. Диверсифікація діяльності підприємств у .... галузі.
17. Діагностика економічної безпеки підприємств...галузі.
18. Економічні основи формування регіонального (національного) ринку харчової продукції (за видами).

19. Ефективність функціонування ..... комплексу (сектору) агропродовольчої сфери.

20. Формування та розвиток інфраструктури агропродовольчого ринку .... регіону.

21. Формування механізму управління ефективністю діяльності підприємств ..... галузі.

22. Концентрація (спеціалізація, комбінування, кооперування) як засіб підвищення ефективності виробничої діяльності підприємств .... галузі

23. Економічний механізм забезпечення сталого розвитку підприємств .... галузі.

24. Оцінка впливу фінансових ризиків на господарську діяльність підприємств .... галузі.

25. Дослідження проблем формування, оцінки та підвищення ділової репутації підприємств .... галузі.

26. Формування територіально-виробничих (інноваційних) кластерів у .... галузі.

Практично-орієнтовані теми

1. Обґрунтування стратегії підвищення рентабельності діяльності підприємств .... галузі.

2. Формування раціональної виробничої програми підприємств .... галузі.

3. Підвищення конкурентоспроможності підприємств .... галузі на основі оцінки факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

4. Економічне обґрунтування комплексу заходів з підвищення продуктивності праці у .... галузі.

5. Ефективність інвестиційної діяльності та її вплив на господарську діяльність підприємств .... галузі.

6. Максимізація прибутковості діяльності підприємств .... галузі.

7. Управління власним капіталом підприємств .... галузі.

8. Підвищення ефективності використання трудового потенціалу підприємств.... галузі.

9. Формування та використання прибутку на підприємствах ...галузі.
10. Підвищення ефективності збутової політики підприємств.... галузі
11. Обґрунтування проєкту підвищення ефективності використання основних засобів підприємств ..... галузі.
12. Діагностика виробничо-господарської діяльності підприємств .... галузі.
13. Економічна ефективність використання і відтворення основних засобів у .... галузі.
14. Обґрунтування проєкту використання резервів зростання продуктивності праці у .... галузі.
15. Обґрунтування стратегії підвищення рентабельності діяльності підприємств .... галузі.
16. Визначення та забезпечення конкурентоспроможності підприємств .... галузі.
17. Оцінка і підвищення інвестиційної привабливості підприємств .... галузі.
18. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств .... галузі.
19. Економічна ефективність виробництва продукції у .... галузі.
20. Ефективність використання виробничого потенціалу підприємств .... галузі.
21. Ефективність інвестиційної діяльності підприємств...галузі.
22. Ефективність функціонування і розвитку підприємств малого бізнесу.
23. Шляхи зниження собівартості продукції за рахунок впровадження інноваційних проєктів у ..... галузі.
24. Формування та використання оборотних засобів на підприємствах...галузі.
25. Управління витратами у .... галузі.
26. Порівняльна характеристика економічної ефективності інвестиційних проєктів на підприємствах....галузі.
27. Підвищення економічної і соціальної ефективності підприємств...галузі.

28. Напрями вдосконалення організації та оплати праці на підприємствах ...галузі.

29. Економічна ефективність використання позикових коштів на підприємствах ... галузі.

30. Сучасний стан та шляхи підвищення економічної ефективності виробництва фермерських господарств.

31. Реалізація проєкту створення кластера у .... галузі.

32. Організація і методика планування соціально-економічного розвитку регіону.

Додаток 2

Зразок заяви на закріплення теми кваліфікаційної роботи магістра

Завідувачу кафедри
економіки промисловості
д.е.н., проф. Павлову О.І.
студента ___ курсу ФЕБ і К

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Прошу дозволити виконати кваліфікаційну роботу магістра на тему :

_____ (повна назва)

« ___ » _____ 20__ р.

_____ (підпис)

Додаток 3

Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи магістра

Міністерство освіти і науки України

Одеський національний технологічний університет

Кафедра економіки промисловості

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: ***«Економічна ефективність використання і відтворення основних засобів у кондитерській галузі»***

на здобуття ступеню вищої освіти «магістр»

Здобувача(чки) _____
(ПІП)

__ курсу __ групи

Керівник _____
(вчене звання, ПІП)

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від «__» _____ 202__ р., протокол № __

Завідувач кафедри економіки промисловості _____ проф. Павлов О.І.

Одеса – 2022

Додаток 4

Зразок бланка завдання

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки, бізнесу і контролю
 Кафедра економіки промисловості
 Ступінь вищої освіти «магістр»
 Спеціальність 051 «Економіка»
 Освітня програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
економіки промисловості

_____ (підпис)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА (ЗДОБУВАЧКИ)

_____ (ПП)

1. Тема роботи: _____

Затверджена наказом **від** «__» _____ **202__ р. №** _____

2. Термін подання здобувачем закінченої роботи «__» _____ **202__ р.**

3. Вихідні дані до роботи: _____

4. Перелік питань, які потрібно розробити: _____

5. Перелік графічного матеріалу: _____

6. Консультанти по роботі із зазначенням розділів роботи, що стосується їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, ППП)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання «__» _____ 202_ р.

Керівник _____ (вчене звання, ППП керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ (ППП здобувача)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки

Здобувач-дипломник _____ (ППП здобувача)
(підпис)

Керівник роботи _____ (вчене звання, ППП керівника)
(підпис)

Додаток 5*Зразок анотації на кваліфікаційну роботу магістра***АНОТАЦІЯ****на кваліфікаційну роботу магістра**

КРМ містить _ сторінок, _ таблиць, _ рисунків, список використаних джерел з _ найменувань, _ додатків.

Метою виконання роботи є .....

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступають .....

Предметом дослідження є.....

Завданням роботи передбачено.....

За результатами виконаної роботи сформульовані .....

Одержані результати можуть бути використані .....

Рік виконання роботи .....

Рік захисту роботи .....

SUMMARY

Додаток 6
Зразок першої сторінки ВСТУПУ

ВСТУП

Здобувач	(ПІП)			КРМ.ЕП.1. <i>(номер наказу).</i> <i>(номер здобувача у наказі)</i>		
				Текстова частина	Стад	Стор.
						<i>(всього сторінок)</i>
Керівник	(ПІП)				ОНТУ	
Зав. каф.	(ПІП)					

Додаток 7*Зразок плану КРМ (науково-орієнтованої роботи)*Тема «Управління розвитком трудового потенціалу
виноробних підприємств»

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи управління розвитком трудового потенціалу підприємств

1.1. Сутність трудового потенціалу та його склад

1.2. Характеристика системи показників оцінки трудового потенціалу підприємства

1.3. Поняття системи управління трудовим потенціалом та загальні підходи до її побудови

Висновки за розділом 1

Розділ 2. Методичні положення виміру та оцінки трудового потенціалу підприємств

2.1. Характеристика витратних, доходних та порівняльних методик оцінки трудового потенціалу підприємств

2.2. Подальший розвиток методичного забезпечення виміру і оцінки трудового потенціалу

2.3. Удосконалення кількісних і якісних параметрів трудового потенціалу підприємств

Висновки за розділом 2

Розділ 3. Аналіз використання трудового потенціалу та удосконалення управління його розвитком

3.1. Загальна характеристика підприємств-об'єктів дослідження

3.2. Оцінка ефективності використання і відтворення трудових ресурсів

3.3. Вплив трудового потенціалу працівників на створення синергічного ефекту трудового потенціалу підприємства

3.4. Удосконалення трудового потенціалу підприємства як фактор підвищення економічної ефективності його діяльності

Висновки за розділом 3

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Додаток 8*Зразок плану КРМ (практично-орієнтованої роботи)*

Тема «Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва

ЗАТ «ОДЕСАКОНДИТЕР»

Вступ

Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи підвищення ефективності виробництва

1.1. Сутність та особливості ефективності господарської діяльності підприємства

1.2. Головні чинники формування показників економічної ефективності

1.3. Основні показники ефективності виробництва

1.4. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва

Висновки за розділом 1

Розділ 2. Аналіз стану ЗАТ «Одесакондитер» та ринкового потенціалу кондитерської галузі України

2.1. Характеристика та діагностика стану кондитерської галузі України

2.2. Техніко-економічна характеристика ЗАТ «Одесакондитер»

2.3. Аналіз внутрішнього середовища ЗАТ «Одесакондитер»

Висновки за розділом 2

Розділ 3. Розробка проекту заходів з підвищення ефективності виробництва на ЗАТ «Одесакондитер»

3.1. Розрахунок економічної ефективності впровадження модернізованої печі для випічки кондитерських виробів марки ПКЕ-9

3.2. Розрахунок ефективності суміщення професій слюсаря-наладчика

3.3. Розрахунок впливу комплексу заходів на показники діяльності підприємства

Висновки за розділом 3

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Додаток 9

Рекомендована структура аналізу ринку (найменування харчової продукції) України за 3–5 попередніх років

Завдання аналізу ринку охоплюють аспекти виробництва, торгівлі і потенціалу ринку досліджуваної продукції і сировини.

В результаті дослідження ринку слід виявити і описати:

– сучасний стан та тенденції розвитку українського ринку зерна (молока і молочних продуктів, м'яса і м'ясопродуктів, хліба і хлібобулочної продукції, риби і морепродуктів, вина, плодоовочевої продукції, цукру, олії, комбікормів, кондитерських виробів і т. ін.);

– сегменти ринку і сезонність їх зростання;

– лідерів ринку у виробництві, імпорті та експорті;

– країни, компанії постачальників/отримувачів;

– ціни (експортні/імпортні) і умови угод на продукцію;

– законодавче регулювання ринку.

Рекомендовано виконувати аналіз за такими розділами:

1. Аналіз сировинної бази (*тваринництво, рослинництво, рибництво*) України

1.1. Наявність (поголів'я худоби, птиці, кроликів, риби, площа і урожайність, зернових, плодівих, овочевих і баштанних культур і т. ін.)

1.2. Вирощування і реалізація *сировини* (м'яса у забойній вазі, риби, зерна, плодів, овочів, баштанних, ягід і т. ін.)

1.3. Динаміка і структура виробництва *сировини* (м'яса у забойній вазі, риби, зерна, плодів, овочів, баштанних, ягід тощо)

2. Аналіз *переробної галузі* (зернопереробної, м'ясопереробної, плодоовочеконсервної і т. ін.): динаміка розвитку галузі і попит на сировину

2.1. Динаміка розвитку *переробної галузі* (зернопереробка, зернозберігання, м'ясопереробка, молокопереробка, рибпереробка, переробка плодів, овочів і т.д.)

2.2. Сегментація і ємність ринку *продукції* (зерна, хліба, м'яса, молока, цукру, олії, овочів, фруктів, винограду і т.д.)

2.3. Структура споживання *продукції* (зерна, м'яса, молока, овочів і т.д.)

3. Аналіз торговельних операцій на ринку *продукції* (зерна, хліба, м'яса, риби, молока, цукру, олії, овочів, фруктів, вина і т. ін.)

3.1. Аналіз експорту *продукції* з України

3.2. Аналіз імпорту *продукції* в Україну

4. Чинники розвитку ринку *продукції* (зерна, хліба, м'яса, риби, молока, цукру, олії, овочів, фруктів, вина, риби і т.д.)

4.1. Державне регулювання ринку *продукції* (сировини і готової продукції)

4.2. Вплив СОТ і створення зон «вільної торгівлі»

4.3. Доходи населення та їх вплив на функціонування ринку *продукції*

4.4. Державна підтримка ринку *продукції* (сировини і готової продукції)

Додаток 10

Таблиця 1

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності _____ за 20__ – 20__ роки
(назва підприємства)

Показник	20__ рік	20__ рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, (натур.од.)				
2. Фактично вироблено продукції, (натур.од.)				
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частка				
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ і акцизного податку): - у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн - у порівняних цінах, тис. грн				
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ і акцизного податку), тис. грн				
6. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн				
7. Фондовіддача, грн/грн				
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн				
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти				
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, люд.				
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу				
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі: - матеріальні витрати - витрати на оплату праці - відрахування на соціальні заходи - амортизація - інші операційні витрати				
13. Витрати на 1 гривню виробленої / реалізованої продукції, грн				
14. Матеріалоемність, грн/грн				
15. Собівартість (повна) реалізованої продукції, тис. грн				
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн				
17. Чистий прибуток, тис. грн				
18. Рентабельність продажів, %				x
19. Рентабельність продукції, %				x

Додаток 12

Таблиця 3

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності _____ до та після впровадження проєкту заходів
(назва підприємства)

Показник	20__ рік	проєкт	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, (натур.од.)				
2. Фактично вироблено продукції, (натур.од.)				
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частка				
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ і акцизного податку): - у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн - у порівняних цінах, тис. грн				
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ і акцизного податку), тис. грн				
6. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн				
7. Фондовіддача, грн/грн				
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн				
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти				
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, люд.				
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу				
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі - матеріальні витрати - витрати на оплату праці - відрахування на соціальні заходи - амортизація - інші операційні витрати				
13. Витрати на 1 гривню виробленої / реалізованої продукції, грн				
14. Матеріалоемність, грн/грн				
15. Собівартість (повна) реалізованої продукції, тис. грн				
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн				
17. Чистий прибуток, тис. грн				
18. Рентабельність продажів, %				x
19. Рентабельність продукції, %				x

Додаток 13

Зразок сторінки додатків кваліфікаційної роботи магістра

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра економіки промисловості

ДОДАТКИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему: «_____»

на здобуття ступеню вищої освіти «магістр»

Здобувача (чки) _____ (ПІП здобувача)

Керівник _____ (вчене звання, ПІП керівника)

ОДЕСА 20__

Додаток 14

Зразок сторінки ілюстративного матеріалу кваліфікаційної роботи магістра

Міністерство освіти і науки України

Одеський національний технологічний університет

Кафедра економіки промисловості

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему: «_____»

на здобуття ступеню вищої освіти «магістр»

Здобувача (чки) _____ (ППП здобувача)

Керівник _____ (вчене звання, ППП керівника)

ОДЕСА 20__

Додаток 15*Зразок рецензії на кваліфікаційну роботу магістра***РЕЦЕНЗІЯ**

на кваліфікаційну роботу магістра факультету економіки, бізнесу та контролю ОНТУ _____ (ПІБ здобувача) на тему «Оцінка стану та шляхи поліпшення виробничого потенціалу підприємств виноробної галузі харчової промисловості України» за спеціальністю 051 «Економіка».

Робота виконана на кафедрі економіки промисловості ОНТУ згідно переліку тем, рекомендованих для написання кваліфікаційних робіт магістра.

Робота виконана під керівництвом _____ (вчене звання, наукова ступінь, ПІБ керівника) за встановленим в завданні графіком і закінчена в строк.

В даній економічній ситуації, коли виробничий потенціал виноробної галузі харчової промисловості втратив свої кількісні і якісні характеристики, проблему вдосконалення його відтворення можна віднести до основних. Перед здобувачем _____ (ПІБ здобувача) була поставлена мета дослідити методичні підходи до оцінки й аналізу виробничого потенціалу та розрахувати економічну ефективність виробництва продукції, на основі даних звітності двох підприємств проаналізувати стан виробничого потенціалу та визначити шляхи поліпшення стану виробничого потенціалу в виноробній галузі харчової промисловості України.

Дослідження, проведені у роботі, дозволили встановити, що основними причинами низького рівня виробничого потенціалу на підприємствах виноробної галузі є низький рівень відновлення основних засобів, втрата власних обігових коштів і змушене скорочення персоналу через зниження обсягів виробництва. Для проведення дослідження здобувач використовував метод експрес-оцінки стану виробничого потенціалу, методика виміру рівня виробничого потенціалу підприємств. На основі цих методів були отримані дані про стан виробничого потенціалу підприємств виноробної галузі, що дозволило сформулювати шляхи поліпшення стану виробничого потенціалу. Результати аналізу переконливі і повинні мати практичне застосування.

У кваліфікаційній роботі здобувач повністю розкрита тема, досягнута мета, вирішені поставлені завдання. Висновки змістовні та переконливі.

На нашу думку, в роботі слід було більше приділити уваги аналізу сучасного стану виноробної галузі України. Але це не знижує значущості проведеного дослідження.

Виконана робота здобувача відповідає вимогам МОН України до кваліфікаційних робіт магістрів і заслуговує оцінки «відмінно». _____ (ПІБ здобувача) заслуговує присвоєння йому/їй ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 051 «Економіка».

Рецензент,

д-р екон. наук, завідувачка відділом
ринкових механізмів та структур ДУ «Інституту
ринку і економіко-екологічних досліджень
НАН України»

Оксана НІКІШИНА

Додаток 16

Рекомендації до заповнення відзиву керівника КРМ

1. Відзив керівника КРМ є важливим внутрішнім документом, що підтверджує кваліфікаційну характеристику студента-дипломника.

2. Відзив повинен містити наступні позиції:

а) характеристика самостійності здобувача у виконанні КРМ (робота виконана самостійно без суттєвої допомоги з боку керівника, самостійно за допомогою керівника при виконанні тільки відповідного розділу або підрозділу);

б) характеристика вміння і професійних навичок, виявлених здобувачем при виконанні КРМ. Проявив вміння виконувати аналіз виробничо-господарської діяльності; виявляти основні напрями розвитку матеріально-технічної бази; проводити розрахунки економічної ефективності запропонованих заходів; визначати вплив запропонованих заходів на показники діяльності підприємства; використовувати у розрахунках ПЕОМ.

в) характеристика професійних якостей при виконанні КРМ: організованість; працьовитість; наполегливість; креативність тощо.

г) наявність публікацій за темою дослідження.

Закінчувати відзив слід оцінкою за виконану роботу: «відмінно», «добре», «задовільно».

Приклад оформлення відзиву керівника КРМ:

Здобувач _____ (ПІБ здобувача) виконав КРМ самостійно без суттєвої допомоги з боку керівника. При написанні КРМ він проявив вміння виконувати аналіз виробничо-господарської діяльності; виявляти основні напрямки розвитку матеріально-технічної бази; проводити розрахунки економічної ефективності запропонованих заходів; визначати вплив запропонованих заходів на показники діяльності підприємства. В процесі виконання КРМ він проявив себе як працелюбний і старанний виконавець.

Робота заслуговує оцінки «відмінно».

